

Adolygiad y Flwyddyn 2023-2024 - Y Panel Ymgynghorol

1. Cefndir

- 1.1 Mae'r papur hwn yn adolygu effeithiolrwydd a gwaith y Panel Ymgynghorol (y Panel) yn ystod 2023-2024. Yn yr un modd ag adolygiadau blynyddol o'r blynyddoedd a fu, mae'n ystyried y safbwyntiau a gafodd eu mynegi gan Aelodau'r Panel ("yr aelodau") yn y ffurflenni arfarnu hunanasesu y buont yn eu llenwi yn ystod mis Mawrth 2024.

2. Rôl y Panel Ymgynghorol

- 2.1 Mae'r Panel yn fforwm anstatudol, a'i brif rôl yw rhoi cefnogaeth a chyngor i'r Ombwdsmon wrth iddo ddarparu arweiniad i'r swyddfa a'i llywodraethu'n dda fel Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ("OGCC"). Mae profiadau amrywiol yr Aelodau yn cynnig persbectif allanol a gwrthrychol i'r Ombwdsmon (sy'n gorfforaeth yn unig), ynghyd â chyngor gyda'r gwaith o ddatblygu polisïau ac arferion, cyfeiriad strategol a chraffu ar berfformiad OGCC.
- 2.2 Cafodd Cylch Gorchwyl y Panel ei adolygu gan yr Ombwdsmon a'i gytuno arno gan y Panel ym mis Gorffennaf 2023 ac fe'u nodir yn Atodiad A.

3. Aelodaeth

- 3.1 Mae'r aelodaeth yn cynnwys yr Ombwdsmon ac isafswm o bedwar ac uchafswm o wyth aelod allanol annibynnol (sy'n cynnig sgiliau a phrofiad penodol a geisir gan yr Ombwdsmon a gall gynnwys unigolyn o swyddfa ombwdsmon arall). Yn ychwanegol, gall hyd at ddau aelod cyfetholedig eu cynnwys yn yr aelodaeth.
- 3.2 Mae'r Ombwdsmon yn bresennol yng nghyfarfodydd y Panel ac mae'r Prif Gynghorwr Cyfreithiol a Chyfarwyddwr Ymchwiliadau yn gweithredu fel Ysgrifennydd y Panel.
- 3.3 Mae aelodaeth y Panel yn ystod y flwyddyn wedi bod fel a ganlyn:
- Dr Jane Martin CBE (Chair)
 - Mr Ian Williams
 - Mr Mike Usher
 - Ms Carys Evans (Is-Gadeirydd ers Hydref 2022)
 - Mrs Sue Phelps
 - Ms Nia Roberts
 - Mrs Bernie Davies
- 3.4 Bu Jane Martin yn Gadeirydd drwy gydol y flwyddyn a bu Carys Evans yn Is-Gadeirydd. Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am yr Aelodau [yma](#).

4. Cyfarfodydd

- 4.1 Mae Aelodau'r panel wedi parhau i ddangos eu hymrwymiad i'r rolau, gyda phob un ohonynt yn cadw at lefel ragorol o bresenoldeb yn y cyfarfodydd a gynhaliwyd dros

y flwyddyn ddiwethaf. Y presenoldeb llawn am y flwyddyn oedd pedwar cyfarfod. Roedd presenoldeb yr Aelodau yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

Aelod y Panel	Adegau y buont yn bresennol	Cyfanswm Posibl
Ian Williams	3	4
Jane Martin	4	4
Mike Usher	4	4
Carys Evans	4	4
Sue Phelps	3	4
Nia Roberts	4	4
Bernie Davies	4	4

- 4.2 Mae'r Panel yn gosod rhaglen waith flynyddol i'w hun, ac mae Aelodau wedi cael nifer o adroddiadau rheolaidd ym mhob cyfarfod, fel monitro cynnydd o gymharu â'r targedau sydd yn y Cynlluniau Strategol a Gweithredol; a'r Adroddiad Monitro Perfformiad misol. Mae Rhaglenni Gwaith 2023-2024 a 2024-2025 wedi'u nodi yn Atodiadau B a C, yn y drefn honno.
- 4.3 Mae'r Panel wedi parhau i weithio'n effeithiol drwy gydol y cyfnod adolygu ac wedi darparu craffu a her ddefnyddiol i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru.
- 4.4 Y materion allweddol a ystyriwyd gan y Panel yn 2023-2024 oedd:
- Yn ystod blwyddyn gyntaf Cynllun Strategol newydd OGCC, ym mhob un o'i gyfarfodydd, cafodd y Panel drafodaethau thematig ynghylch Nod Strategol 1 (Cyflawni Cyfiawnder gydag effaith gadarnhaol ar gyfer pobl a gwasanaethau cyhoeddus), 2 (Cynyddu Hygyrchedd a Chynhwysiant) a 3 (Ehangu ein gwaith gwella rhagweithiol). Mynychodd aelodau o'r Tîm Rheoli a staff o bob rhan o'r swyddfa y trafodaethau hyn. Rhoddodd yr adborth gan y Panel adborth adeiladol i Dîm Rheoli OGCC a her ar ei ddull gweithredu a'i berfformiad.
 - Adolygu ymagwedd OGCC at ei Gynllun Busnes ar gyfer 2023-24 a chraffu ar ei berfformiad gweithredol.
 - Ymchwiliad ar ei Liwt ei Hun OGCC ar Asesiadau o Anghenion Gofalwyr – rhoddodd y Panel adborth a chraffodd ar gynnydd OGCC ar yr ymchwiliad eang allweddol hwn ar ddau achlysur yn ystod y flwyddyn.
 - Darparu adborth a chraffu ar ddull a chynlluniau gweithredu arfaethedig OGCC ar ei Strategaeth TG a Digidol, Strategaeth Pobl a Chynllun Cydraddoldeb Strategol newydd. Rhoddwyd ystyriaeth fanwl i bob un o'r meysydd gwaith hyn sy'n allweddol o ran cyflawni Nodau ac Amcanion Strategol cyffredinol OGCC.
 - Darparu adborth ar Adroddiad Blynyddol drafft OGCC.
 - Cynghori'r Ombwdsmon ar amcangyfrifon ariannol drafft OGCC cyn eu cyflwyno i'r Senedd (i'w cymeradwyo ym mis Hydref); darparu adborth a chyfraniadau manwl ar ymateb OGCC i ohebiaeth Pwyllgor Cyllid y Senedd, a chynorthwyo'r

Ombwdsmon yn gyffredinol ar y berthynas allweddol hon rhwng y Senedd a'r swyddfa.

- 4.5 Ym mis Gorffennaf 2023 mynychodd aelodau'r Panel Ymgynghorol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg ("ARAC") Weithdy risg a hwyluswyd gan archwilwyr mewnol OGCC. Rhoddodd hyn gyfle iddynt ystyried yn fanwl y risgiau sy'n wynebu OGCC.
- 4.6 Ym mis Ionawr 2024, trefnwyd sesiwn hyfforddi ar gyfer aelodau'r Panel ac ARAC. Bu'r Aelodau'n cysgodi staff a oedd yn cyflawni rolau swyddi amrywiol ar draws y swyddfa. Rhoddodd hyn gyfle i'r Aelodau drafod gwaith OGCC gyda'r staff a rhoddodd iddynt bersbectif gweithredol o waith y swyddfa. Cafodd hyn dderbyniad da gan yr Aelodau a deimlodd fod y sesiwn yn ddefnyddiol iawn, o ran deall yr heriau y mae staff yn eu hwynebu yn eu rolau o ddydd i ddydd ac yn addysgiadol o ran eu rolau eu hunain fel aelodau annibynnol.

5. Adolygiad Blynyddol

- 5.1 Fel rhan o'r adolygiad blynyddol hwn, mae Aelodau wedi asesu eu perfformiad unigol a pherfformiad y Panel yn ei gyfanrwydd. Maent wedi ystyried a ydynt yn cynnal ymwybyddiaeth a dealltwriaeth glir o awdurdodaeth a gweithrediadau'r OGCC er mwyn darparu cyngor a chefnogaeth effeithiol i'r Ombwdsmon ac i gynorthwyo'r Ombwdsmon ar drefniadau llywodraethu, nodau strategol, amcanion a thargedau. Yn ogystal, roedd yr adolygiad hefyd yn asesu a oeddent yn teimlo eu bod wedi'u cyfarparu i gynnig craffu priodol a her i'r Ombwdsmon a'i staff, ynghyd ag asesu'r perthnasoedd gwaith rhwng Aelodau, swyddfa'r Ombwdsmon a rhanddeiliaid eraill, gan gynnwys adnabod unrhyw anawsterau sy'n bodoli.
- 5.2 Cynhaliwyd trafodaethau blynyddol un i un rhwng yr Ombwdsmon a Chadeirydd y Panel, a rhwng y Cadeirydd ac aelodau unigol y Panel, a darparodd gyfle defnyddiol i gael adborth ar berfformiad aelodau unigol ac effeithiolrwydd y Panel yn ei gyfanrwydd.
- 5.3 Roedd yr aelodau o'r farn eu bod wedi gweithio yn dda dros y flwyddyn i gefnogi'r Ombwdsmon yn ei rôl fel corfforaeth undyn, a'u bod wedi darparu craffu a her adeiladol ac annibynnol priodol i'r swyddfa yn ystod y flwyddyn.
- 5.4 Mae aelodau mwy newydd y Panel wedi ymgartrefu'n dda iawn yn eu rolau. Roedd y Panel o'r farn bod eu cyd-ddealltwriaeth wedi dyfnhau dros y flwyddyn ddiwethaf a'u bod yn cydweithio'n dda gan dynnu ar eu profiad helaeth fel grŵp.

6. Ystyriaethau yn y Dyfodol

- 6.1 Roedd y digwyddiadau diweddar ar ddiwedd mis Mawrth/Ebrill ynghylch postiadau cyfryngau cymdeithasol cyn aelod o staff yn flaenllaw ym meddyliau'r Aelodau yn eu hadolygiadau. Cynigiodd Cadeirydd y Panel, gyda Chadeirydd yr ARAC, gymorth a chyngor annibynnol i'r Ombwdsmon wrth ymdrin ag ymateb y sefydliad. Mae pob Aelod yn dymuno cefnogi'r Ombwdsmon dros y flwyddyn i ddod i ailadeiladu ffydd a hyder y cyhoedd yn y modd y mae OGCC yn ymdrin â chwynion Cod Ymddygiad.
- 6.2 Mae Adolygiad Annibynnol Dr Melissa McCullough o ymdriniaeth y swyddfa â chwynion Cod yn allweddol i hyn ac mae'r Aelodau'n edrych ymlaen at dderbyn adroddiad Dr McCullough ac unrhyw argymhellion fel y gallant gefnogi a chraffu ar ymateb y swyddfa i'r adroddiad. Fel y bo'n briodol, mae pob Aelod yn fodlon

defnyddio eu rhwydweithiau ehangach i ehangu negeseuon allweddol ymhlith rhanddeiliaid.

- 6.3 O ran anghenion hyfforddi yn y dyfodol, bydd OGCC yn parhau i ddarparu cyfleoedd i Aelodau ymgysylltu â staff a deall yr heriau y maent yn eu hwynebu yn eu rolau priodol a darparu hyfforddiant i Aelodau ar bynciau a fydd yn eu cynorthwyo yn eu rolau.

7. Asesiad Cyffredinol gan Gadeirydd y Panel Ymgynghorol

- 7.1 Mae'r Cylch Gorchwyl a'r trefniadau diwygiedig wedi gwreiddio'n dda gan ganolbwyntio ar amcanion strategol trwy'r trafodaethau thematig manwl. Mae aelodau newydd y Panel wedi integreiddio'n dda gyda'r Panel gan barhau i weithredu fel seinfwrdd gyda her adeiladol.
- 7.2 Mae'r aelodau'n parhau i fod â pherthynas waith dda ac agored gyda'r Ombwdsmon a'i staff. Mae'r Ombwdsmon yn gwerthfawrogi ystod profiad ac arbenigedd yr holl Aelodau ac mae'r Ombwdsmon a'i staff yn croesawu eu her.
- 7.3 Roedd y sesiynau cysgodi gyda staff o bob rhan o'r swyddfa yn arbennig o ddefnyddiol i bob Aelod; rhoddodd hyn fewnwelediad gwych iddynt o waith y swyddfa a rolau swyddi allweddol.
- 7.4 Bydd y Panel yn cefnogi'r Ombwdsmon ac yn darparu her adeiladol dros y flwyddyn i ddod wrth i'r swyddfa ailadeiladu ei henw da am annibyniaeth a didueddrwydd mewn perthynas â'i hymdriniaeth o gwynion Cod Ymddygiad. Mae hefyd yn bwysig bod Aelodau'n parhau i graffu ar berfformiad cyffredinol y swyddfa a'r modd y mae'n cyflawni ei Chynllun Strategol i sicrhau bod y swyddfa'n parhau i gyflawni ei swyddogaethau statudol yn dda dros y flwyddyn i ddod.

Atodiad A - Cylch Gorchwyl y Panel Ymgynghorol

Atodiad B - Rhaglen Waith 2023-2024

Atodiad C - Rhaglen Waith 2024-2025

Y Panel Ymgynghorol - Cylch Gorchwyl

Statws y Panel Ymgynghorol

Mae'r Panel Ymgynghorol yn fforwm anstatudol, a'i brif rôl yw cynnig cefnogaeth a chynghor i'r Ombwdsmon ar arweiniad a chyfeiriad strategol swyddfa'r Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Mae'r Panel Ymgynghorol hefyd yn dod â phersbectif allanol i gynorthwyo wrth ddatblygu polisi ac arfer.

Mae'r Panel Ymgynghorol yn darparu cynghor a chefnogaeth benodol i'r Ombwdsmon ar:

- weledigaeth, gwerthoedd a dibenion;
- cyfeiriad a chynllunio strategol.

Corff ymgynghorol yn unig yw'r Panel Ymgynghorol i'r Ombwdsmon ac nid yw'n gwneud penderfyniadau ynddo'i hun.

Aelodaeth

Bydd yr aelodaeth yn cynnwys:

- Isafswm o bedwar ac uchafswm o wyth aelod allanol annibynnol (sy'n cynnig sgiliau a phrofiad penodol a geisir gan yr Ombwdsmon a gall gynnwys unigolyn o swyddfa ombwdsmon arall).
- Hyd at ddau aelod cyfetholedig.

Bydd y Prif Gynghorwr Cyfreithiol a Chyfarwyddwr Ymchwiliadau yn gweithredu fel ysgrifennydd y Panel. Bydd aelodau eraill o'r Tîm Rheoli, yn ôl penderfyniad yr Ombwdsmon, yn mynychu cyfarfodydd y Panel.

Cyfnod yr aelodau Annibynnol yn y swydd fydd tair blynedd. Mae gan yr Ombwdsmon yr opsiwn i ymestyn y tymor hwn am dair blynedd arall.

Un o'r aelodau allanol annibynnol fydd yn Cadeirio'r cyfarfodydd. Bydd Is-Gadeirydd hefyd yn cael ei benodi. Bydd yr Ombwdsmon yn penodi aelodau annibynnol o'r Panel i swyddi Cadeirydd ac Is-Gadeirydd ar argymhelliad y Panel Ymgynghorol. Os yw'r Ombwdsmon yn penderfynu yn erbyn dilyn argymhelliad y Panel Ymgynghorol, bydd penderfyniad yr Ombwdsmon yn cael ei gofnodi yng nghofnodion cyfarfod y Panel Ymgynghorol.

I hybu annibyniaeth, dylai o leiaf un aelod annibynnol o'r Panel Ymgynghorol fod yn aelod o'r Panel Ymgynghorol ac nid fod â rôl ar y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.

Rôl a chyfrifoldebau'r Panel

Cynorthwyo'r Ombwdsmon wrth sefydlu:

- cyfeiriad, nodau, amcanion a thargedau strategol OGCC;
- polisiâu busnes allweddol;
- strategaethau a pholisiâu cyflogaeth allweddol.

I archwilio a sicrhau:

- y Cynllun Strategol Tair Blynedd a'r Cynllun Gweithredol Blyneddol;
- dyrannu cyllideb lefel uchel;
- cyflwyno amcangyfrifon cyllideb i Bwyllgor Cyllid Senedd Cymru.

I fonitro ac adolygu:

- perfformiad a darpariaeth weithredol;
- effeithiolrwydd strategaethau a pholisïau cyflogaeth;
- amrywiaeth a chyfle cyfartal, yn enwedig mewn cysylltiad â'r Ddeddf Cydraddoldeb 2010
- strategaethau cyfathrebu allanol a chysylltiadau â rhanddeiliaid.

Hawliau

Gall yr Ombwdsmon a'r Panel Ymgynghorol

- cyfethol aelodau ychwanegol am gyfnod nad yw'n fwy na dwy flynedd i ddarparu sgiliau, gwybodaeth a phrofiad arbenigol a helpu'r Panel i gynrychioli'r cymunedau y mae'r Ombwdsmon yn eu gwasanaethu.
- cael cyngor ad-hoc arbenigol, yn amodol ar fod o fewn y gyllideb.

Cyfarfodydd

Bydd cyfarfodydd yn cael eu cynnal bedair gwaith y flwyddyn. Bydd cworwm yn isafswm o dri aelod annibynnol.

Bydd yr Ombwdsmon (neu, fel eithriad, dirprwy a enwebir gan yr Ombwdsmon) hefyd yn bresennol ym mhob cyfarfod.

Os na fydd Cadeirydd y Panel Ymgynghorol yn gallu dod i gyfarfod, bydd yr Is-Gadeirydd yn cymryd y gadair neu os na allant ddod i'r cyfarfod, bydd aelod annibynnol arall yn cadeirio'r cyfarfod.

Yn dilyn cymeradwyaeth yng nghyfarfod nesaf y Panel, bydd cofnodion cyfarfodydd yn cael eu cyhoeddi yn unol â phenderfyniad yr Ombwdsmon.

Datganiad o Fuddiannau Aelodau Mae'n ofynnol i aelodau ddatgan unrhyw fuddiannau personol yn unol â pholisi OGCC ar [Ddatgan Buddiannau](#) gan aelodau'r Panel Ymgynghorol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg.

Is-bwyllgorau

Mae'n agored i'r Panel Ymgynghorol ffurfio Pwyllgor Tâl, neu is-bwyllgorau eraill, ar sail ad hoc (h.y. pan fydd yr angen yn codi).

Gofynion o ran Gwybodaeth

Ar gyfer pob cyfarfod, bydd y Panel Ymgynghorol yn cael adroddiad ar gynnydd yn erbyn nodau ac amcanion y Cynllun Strategol / Gweithredol.

Fel a phan fo'n briodol, bydd y Panel hefyd yn cael y canlynol:

- rhaglen waith flynyddol
- adolygiadau ar gynnydd yn erbyn y Strategaeth Cyfathrebu ac Allgymorth
- cynigion ar gyfer unrhyw amcanion newydd 'yn ystod y flwyddyn' na ragwelwyd yn wreiddiol pan gafodd y Cynlluniau Strategol / Gweithredol eu datblygu
- cyflwyno amcangyfrifon blynyddol drafft i Bwyllgor Cyllid Senedd Cymru
- drafftiau o gynigion ar gyfer polisiau busnes / cyflogaeth allweddol newydd neu ddiwygiedig
- diweddariadau ar berthnasoedd gwaith gyda Senedd Cymru
- cynigion ar gyfer unrhyw ddatblygiadau sefydliadol
- Adroddiad Blynyddol OGCC
- adolygiad cyfnodol o effeithiolrwydd y Panel Ymgynghorol ei hun.

Adrodd

- Bydd pob cyfarfod panel yn cael ei gofnodi mewn cofnodion a fydd yn cael eu cymeradwyo yn y cyfarfod nesaf.
- Bydd y Panel yn darparu Adroddiad Blynyddol i'r Ombwdsmon ar y gwaith y mae'r Panel wedi'i wneud yn ystod y flwyddyn, gan amseru'r adroddiad i gefnogi cwblhad yr Adroddiad Blynyddol a Datganiad Llywodraethu Blynyddol yr Ombwdsmon.

Sylwer: I osgoi unrhyw amheuaeth ac yn unol â'r Cylch Gorchwyl hwn, ymgynghori yn unig yw rôl a chylch gwaith y Panel Ymgynghorol. Nid oes gan y Panel nac unrhyw aelod unigol unrhyw rôl neu gylch gwaith mewn cysylltiad â materion gweithredol na phenderfyniadau gwaith achos a wneir gan OGCC.

Wedi'i gymeradwyo gan y Tîm Rheoli ar 10 Gorffennaf 2023
Wedi'i gadarnhau gan y Panel Ymgynghorol ar 18 Gorffennaf 2023
Adolygiad Nesaf: Gorffennaf 2024

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Rhaglen Waith y Panel Ymgynghorol 2023-2024

Ebrill 2023

Cynllun Busnes
Adroddiad Monitro Perfformiad
Diweddariad ar Bwerau Rhagweithiol
Adolygiad y Flwyddyn 2022-2023 - Y Panel Ymgynghorol
Eitem drafod ar Nod Strategol

Gorffennaf 2023

Adroddiad Blynyddol 2022-2023
Cynllun Strategol 2023 -2024 gan gynnwys. Digidol a TG, Allgymorth, Cynlluniau
Cydraddoldeb a Phobl Diweddariad Cynllun Busnes
Adroddiad Monitro Perfformiad
Materion Cychwynnol i'w Hystyried ar gyfer Cyflwyno Amcangyfrifon 2024-2025
Cofrestr Buddiannau
Gofynion Hyfforddi a Datblygu Aelodau'r Panel Ymgynghorol
Adolygiad o Gylch Gorchwyl y Panel Ymgynghorol
Eitem drafod ar Nod Strategol

Hydref 2023

Cyflwyno Amcangyfrifon i Senedd Cymru
Diweddariad Cynllun Busnes
Adroddiad Monitro Perfformiad
Diweddariad ar Ymchwiliad ar ei Liwt ei Hun
Eitem drafod ar Nod Strategol

Ionawr 2024

Diweddariad ar Gyflwyno Amcangyfrifon i Senedd Cymru (ar lafar)
Diweddariad Cynllun Busnes
Adroddiad Monitro Perfformiad
Diweddariad ar Gyfathrebu ac Allgymorth
Adolygiad o Raglen Waith y Panel Ymgynghorol 2024-2025
Eitem drafod ar Nod Strategol

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Rhaglen Waith y Panel Ymgynghorol 2024-2025

Ebrill 2024

Camau gweithredu y Cynllun Busnes 2024-2025
Adroddiad Monitro Perfformiad
Adolygiad y Flwyddyn 2023-2024 - Y Panel Ymgynghorol
Eitem drafod ar Nod Strategol
Diweddariad ar Gyfathrebu ac Allgymorth
Gofynion Hyfforddi a Datblygu Aelodau'r Panel Ymgynghorol

Gorffennaf 2024

Adroddiad Blynyddol 2023-2024
Datblygiad ar Gynllunio Strategol gan gynnwys Digidol a TG, Allgymorth, Cynlluniau
Cydraddoldeb a Phobl Diweddariad Cynllun Busnes
Adroddiad Monitro Perfformiad
Materion Cychwynnol i'w Hystyried ar gyfer Cyflwyno Amcangyfrifon 2025-2026
Diweddariad ar Ymchwiliad ar ei Liwt ei Hun
Cofrestr Buddiannau
Adolygiad o Gylch Gorchwyl y Panel Ymgynghorol
Eitem drafod ar Nod Strategol

Hydref 2024

Cyflwyno Amcangyfrifon i Senedd Cymru
Diweddariad Cynllun Busnes
Diweddariad ar Bwerau Rhagweithiol
Adroddiad Monitro Perfformiad
Eitem drafod ar Nod Strategol

Chwefror 2025

Diweddariad ar Gyflwyno Amcangyfrifon i Senedd Cymru (ar lafar)
Ymateb drafft i Bwyllgor Cyllid Senedd
Diweddariad Cynllun Busnes
Adroddiad Monitro Perfformiad
Diweddariad ar Gyfathrebu ac Allgymorth
Adolygiad o Raglen Waith y Panel Ymgynghorol 2025-2026
Eitem drafod ar Nod Strategol